

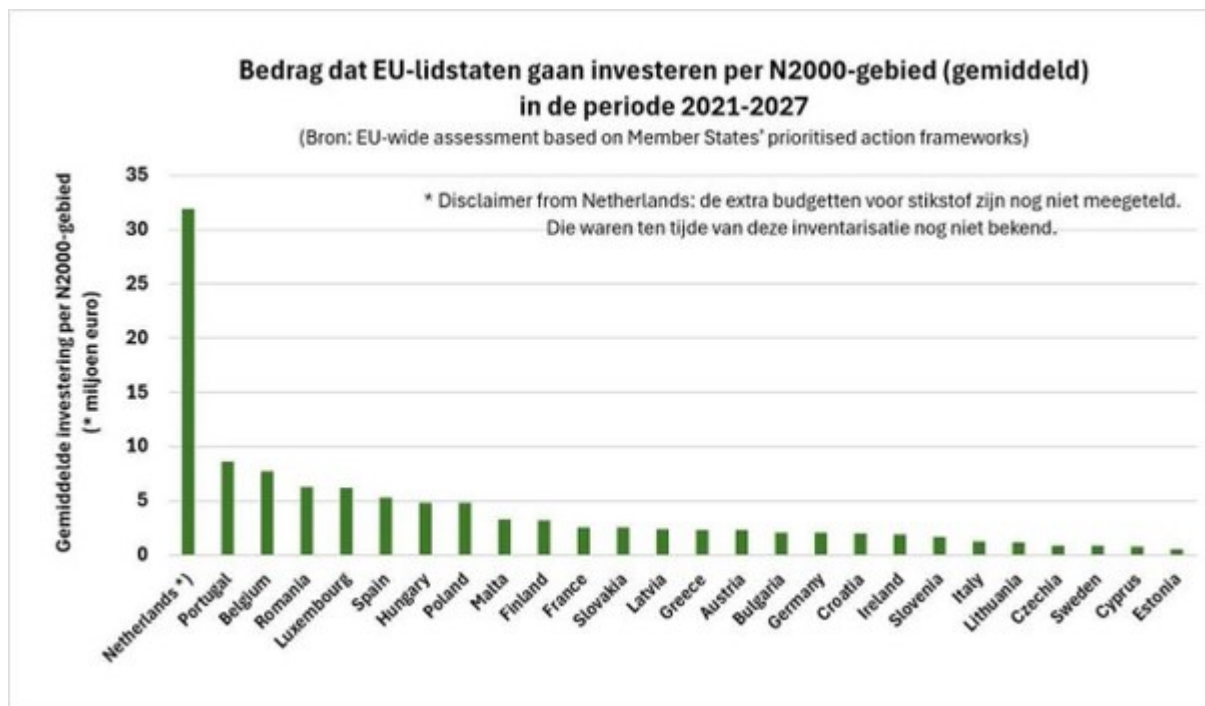

Geen land in de EU geeft zoveel geld uit aan natuurgebieden als Nederland. Laten de milieclubs dus eens ophouden met klagen

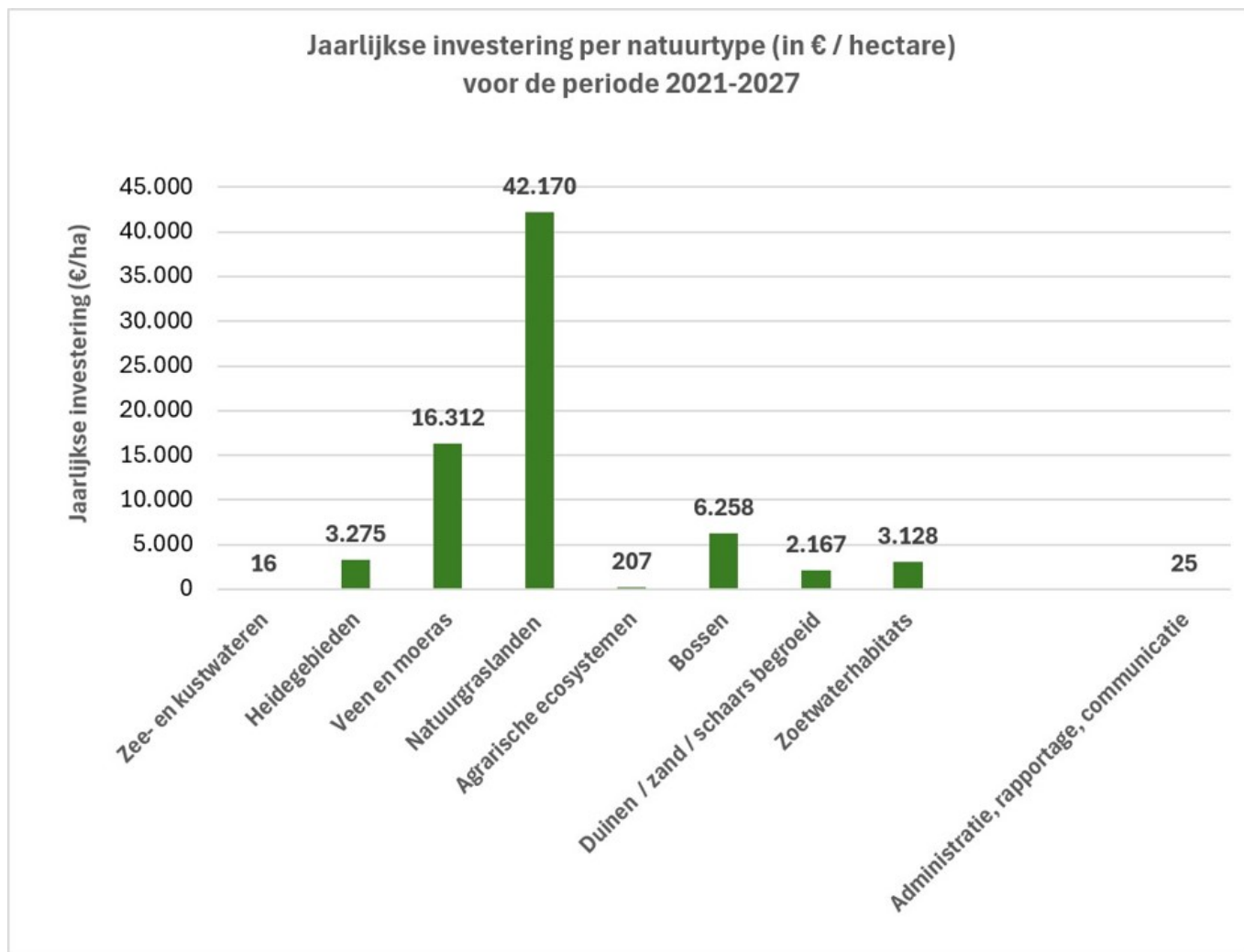
Posted on 20 juni 2026 by Joost Schepel

Elke EU-lidstaat moet een eigen plan maken om voor de natuur te zorgen: een Prioritised Action Framework (PAF). Er moet in staan vermeld welke natuurgebieden (het Natura2000-netwerk) extra hulp of herstel nodig hebben en hoeveel geld dat precies gaat kosten.

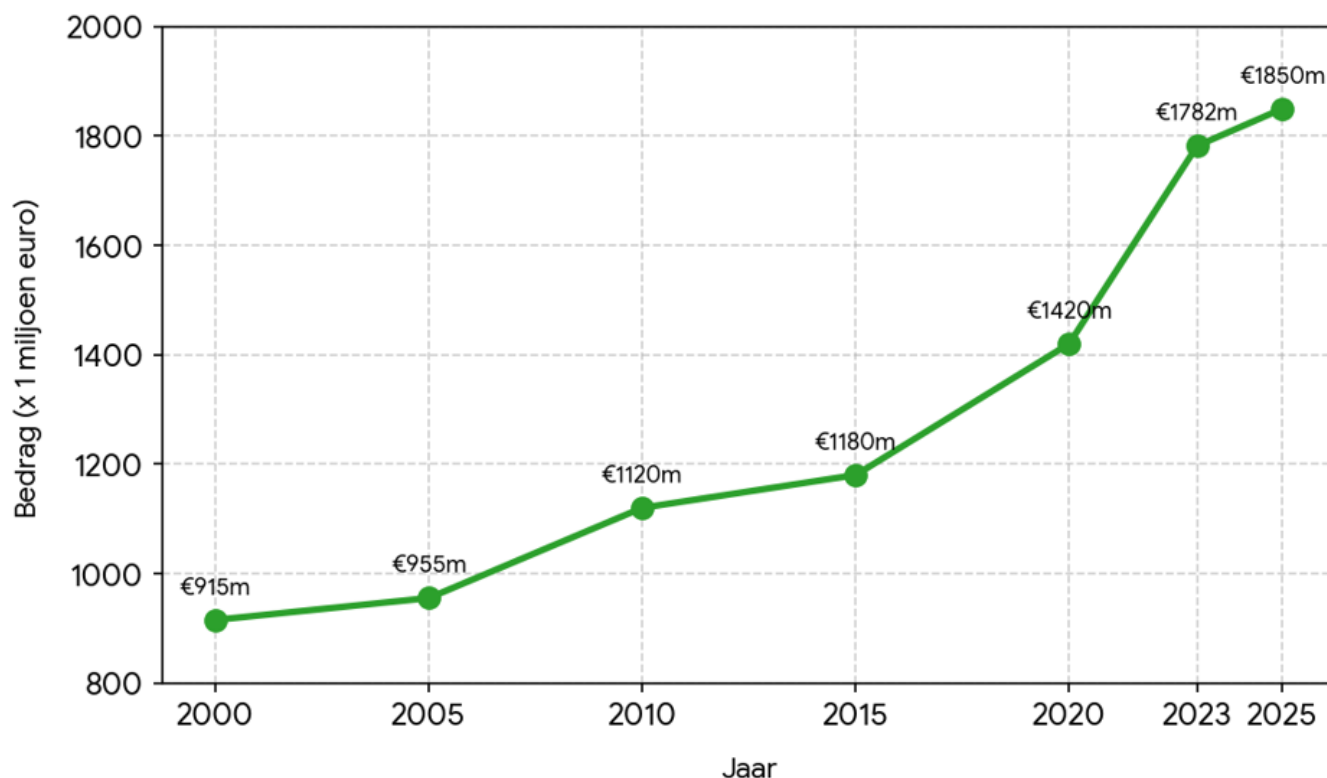
Uit een vergelijking van de verschillende PAF's over de periode 2021-2027 blijkt dat Nederland (ook) hier veruit koploper in Europa is. Nederland geeft meer dan drie keer zoveel uit als het eerstvolgende EU-land Portugal. De extra budgetten voor stikstof zijn nog niet meegeteld. Die waren ten tijde van deze inventarisatie nog niet bekend.

Uit een inventarisatie van dezelfde bron naar natuurdoeltypen blijkt dat in de periode 2021-2027 de jaarlijkse investering in natuurgraslanden de lieve som van 42.170 euro per hectare bedraagt en in veen en moeras 16.312 euro per hectare. Deze bedragen zijn vele malen hoger dan de benodigde beheerskosten en zijn de kosten die horen bij omvorming naar natuur. Geld speelt hier kennelijk geen rol.

Het volgende staatje is ook interessant: de ontwikkeling van de kosten voor natuur en landschap van 2000 tot 2025 (bron: *Compendium voor de Leefomgeving*). Waar deze kosten zich lange tijd rond de 1 miljard euro bewogen, bedroegen deze in 2023 1782 miljoen euro, een toename van 12,6 procent ten opzichte van het jaar ervoor en de tendens is verder stijgend.

Bruto natuuruitgaven in Nederland (2000-2025)

De hoofdmoot van deze natuuruitgaven komt van het ministerie van Landbouw, Visserij, Voedselzekerheid en Natuur (LVVN), maar sinds de decentralisatie van 2014 ook in belangrijke mate van de provincies. Deze uitgaven zijn slechts het topje van de ijsberg, omdat veel natuuruitgaven onder een andere noemer bij andere departementen en andere overheden zoals waterschappen en gemeenten worden neergelegd.

Van afslag naar natuurgebied

Aan de hand van een praktijkvoorbeeld kan dat worden verduidelijkt. [Eerder besteedde Wynia's Week aandacht](#) aan het Plan Huydecoper bij Hilversum, een project om van een in onbruik geraakte afslag van de A27 natuur te maken, waar tegen een forse kostenoverschrijding alle bergen zand moesten worden gefilterd om te controleren of er misschien rupsen van de teunisbloempijlstaart in zaten, een zeldzame vlinder (ze werden niet aangetroffen).

Het Plan Huydecoper is tevens bedacht om een waterberging voor het overtollige

regenwater van Hilversum-Oost te realiseren. Zo ontstond de mogelijkheid dat ook andere overheden en zelfs waterleidingbedrijf Vitens gingen meebetalen. Voor zover mij bekend prijken er geen kosten van het project op de natuurbegroting van LVVN.

Het is vrijwel onmogelijk om precies vast te stellen hoeveel de uitvoering van het project uiteindelijk heeft gekost, maar het moet om vele tientallen miljoenen euro's zijn gegaan. Het gros van de kosten werd gedragen door Rijkswaterstaat en de gemeente Hilversum. De uitgaven van de gemeente Hilversum waren verstoppt in grotere budgetten voor riolering, wateroverlast en het programma Groen Hilversum. Ook de provincie Noord-Holland, waterschap Amstel, Gooi en Vecht en drinkwaterbedrijf Vitens betaalden mee zonder dat echt transparant werd voor hoeveel. De belastingbetalers (en Vitens-kanten) merken dat vanzelf wel in hun portemonnee.

Volgens de officiële gegevens mocht de stichting Goois Natuur Reservaat (GNR) tegen een marktconforme prijs eigenaar van het nu geschapen natuurgebiedje van circa 35 hectare worden, het heet inmiddels Huydercopersbos. Ik keek bij de algemene verkoopgegevens van het kadaster. De gemiddelde prijs voor een hectare bosgrond bedraagt momenteel tussen de 18.000 en 22.000 euro. Het is niet onredelijk om te veronderstellen dat GNR (marktconform) in totaal om en nabij de 700.000 euro voor het hele natuurgebiedje heeft betaald, terwijl het de belastingbetaler eerder vele tientallen miljoenen heeft gekost. Maar daar tegenover staat dat de omgeving ook fiets- en wandelroutes rijker is geworden en er voor Oost-Hilversum nu een waterberging is.

Onduidelijkheid troef

Ik zal de laatste zijn om een negatief oordeel over dit natuurprojectje uit te spreken, maar we zouden ons moeten realiseren dat er honderden van dit soort projecten in Nederland zijn, waarbij onduidelijk is waar het geld vandaan komt (uiteindelijk van de belastingbetaler) en wat er precies wordt gerealiseerd.

De milieu- en natuurorganisaties blijven ondertussen steen en been klagen over het uitblijven van de sinds 2021 wettelijk voorgeschreven noodzakelijke stikstofreductie in natuurgebieden en dat er nog véél meer geld aan de natuur moet worden besteed. Maar de zogenoemde Wet stikstofreductie en natuurverbetering met haar resultaatverplichtingen en deadlines voor de staat die in de nasleep van de PAS-

uitspraak van de Raad van State (2019) tot stand kwam, is een anomalie. Hoe eerder die wet wordt geschrapt, des te beter.

[Eerder wees ik al](#) op de indrukwekkende documentaire [Natuur houdt zich niet aan natuurbeleid](#) van onderzoeksjournalist Robert Ellenkamp. Bij de volgende Tweede Kamerverkiezingen (die ondanks [het advies](#) van scheidend Raad van State-baas Thom de Graaf wellicht niet al te lang op zich laten wachten) zouden kiezers een groter belang kunnen en behoren te hechten aan het gedrag van partijen in het stikstof- en natuurdebat.

Wynia's Week brengt broodnodige, onafhankelijke berichtgeving: drie keer per week, **156 keer per jaar**, met artikelen en columns, video's en podcasts. Onze donateurs maken dat mogelijk. [Doet u \(weer\) mee?](#) Hartelijk dank!